

Bemærkninger til lovforslaget

I. Indledning

I spørgsmålet om risikoen i forbindelse med produktion, oplagring og transport af klor på Dansk Sojakagefabriks anlæg på Islands Brygge i København, afgrænset af Axel Heidesgade, Artillerivej, Drechselsgade og Islands Brygge, står man over for nogle helt specielle og også ganske komplicerede forhold. Endvidere gør der sig det gældende, at det har været temmelig uklart, hvem der kunne træffe beslutninger, og hvem der havde ansvaret for disse beslutninger.

Disse forhold har afspejlet sig i miljømyndighedernes usikre og langvarige behandling af det klare sikkerhedsproblem, som kloranlægget udgør for tusinder af københavnere. Der er formentlig ikke mange andre sager, som i så lang tid har vandret frem og tilbage i klagesystemet på miljøbeskyttelsesområdet. Kravet om flytning af kloranlægget væk fra det tætbebyggede område på Islands Brygge går således langt tilbage og blev med særlig stor vægt fremført i en 100 sider lang klage fra beboere i området i januar 1979.

Efter nogle delafgørelser vedrørende forureningsforholdene afviste Københavns kommune i sommeren 1982 klagens hovedkrav om, at »klorproduktionen og klorlagrene må overflyttes til et mindre tætbebygget område«. Miljøstyrelsen erklærede sig den 22. november 1982 enig i, at »sagen har været behandlet så indgående, at sagens parter med rette kan forvente en afgørelse«, men først efter en afgørelse i miljøankenævnet den 26. april 1983 har styrelsen realitetsbehandlet sagen, og først den 22. april 1985 – mere end 6 år efter klagens fremkomst – traf miljøstyrelsen afgørelse i sagen. Sagen er herefter på ny havnet i miljøankenævnet.

Problemet har altså hverken formelt eller reelt fundet sin løsning, men er blot til stadighed blevet taget op til ny vurdering og overvejelse i de forskellige klageinstanser. Det administrative ankesystem har med andre ord vist sig ude af stand til at skabe en tilfredsstillende løsning på den særlige og uacceptable fare, som et stort område i København rundt om Dansk Sojakagefabrik er udsat for. Det

er en urimelig situation, at klagemyndighederne ikke hurtigere har set sig i stand til at bedømme og forholde sig til ulykkesrisikoen ved så farlige aktiviteter, selv om problemerne har været fuldt oplyst siden 1980. For øjeblikket behandles klagesagen stadig af miljøankenævnet, og at domme efter ankenævnets udtalelser har en afgørelse derfra lange udsigter.

Særlig risikobetonet virksomhed skal væk fra byområder.

II. Forslagets baggrund

Baggrunden for nærværende lovforslag er en opfattelse af, at klorproduktionsanlæg og andre industrielle aktiviteter, der kan medføre større uheld, og som dermed udgør en overhængende fare for mennesker og miljø, ikke bør være placeret i bymæssige bebyggelser.

Dette understreges af de omfattende undersøgelser og vurderinger, der er foretaget af Dansk Sojakagefabriks kloranlæg igennem de seneste år, først og fremmest gennem forsøgsanlæg Risøs risikoanalyse fra april 1980, Københavns kommunes miljøkontrols redegørelse om risiko fra oktober 1980 og miljøstyrelsens redegørelse om kloranlægget fra april 1985.

Af disse redegørelser fremgår det, at sandsynligheden for en alvorlig ulykke på kloranlægget må antages at være meget lille, men at de mulige skadevirkninger til gengæld er meget store, ja nærmest uoverskuelige. Samtidig synes det at være yderst begrænset, hvad der yderligere kan gøres for at reducere omfanget af konsekvenserne af et eventuelt større uheld på kloranlægget.

I Risøs og miljøkontrollens redegørelser tager man ikke direkte stilling til, om kloranlæggets placering er forsvarlig, men man vurderer sandsynligheden for brud o.lign. på anlægget, og hvad der kan ske ved et større udslip af klor til omgivelserne. På baggrund af beregningerne anfører Københavns kommunes miljøkontrol bl.a. følgende om konsekvenserne af et stort udslip fra en klorlager-tank: